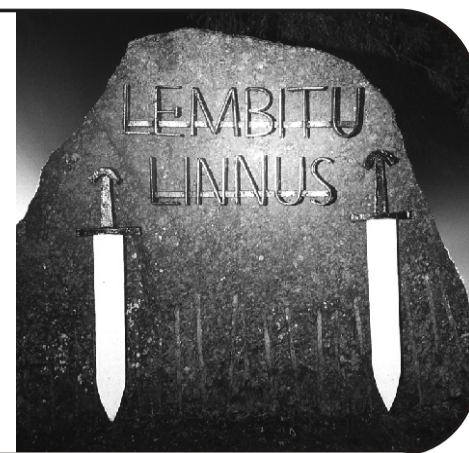

Suure-Jaani
valla
ajaleht

Nr 10 (127)
Oktoober 2010

LEOLE

OKTOOBER Aastal 2010

Oktoober - kalendrisügis algas juba rohkem kui nädala eest. Sügis on jõudnud näidata nii oma kaunivärvilist-päikselist kui lausvihmast poolt. Seenele käijad on võinud seente rohkuse üle rõõmustada ja kartulisaagilgi pole meie kandis viga - vaid õunu jagub vähestesse aedadesse ja üksikute puude otsa.

On aeg, kui õhtud on juba nii pimedad, et väljas enam väga kaua tegutseda ei saa ja alustab tegevust enamus huviringe. Eks maal elaval inimesel on ikka mure, kuidas saagi üles ja aia-põllu korda saab - pärast seda võib endale mõtlema hakata. Kes jätkab juba aastaid tagasi valitud huvi- või seltitegevust, kes on endale midagi uut ja huvitavat valinud. Loodetavasti ootab kõiki ees hulk rahuldust pakkuvaid tunde meelistegevuse seltsis meie rahva- ja kultuurimajades ning spordisaalides - aga miks mitte ka koolimajades ja mujalgi. Sügise saabudes jõuab võib-olla osa maainimestest sagedamini raamatukokkugi, et siit endale pikkadeks õhtuteks seltsi leida.

Mõnusaid sügisõhtuid ja ilusaid elamusi kõigile!

Leili Kuusk
leili@suure-jaani.ee

◀ Ringpuiestee 16A

Kaunid kodud selgunud

24. septembril võttis vallavanim vastu valla üheksa kauni kodu omanikke ja konkursi Kaunis Kodu 2010 hindamiskomisjoni liikmeid.

Nagu eelmistelgi aastatel, külastasid komisjoni liikmed Tiiu Umal, Aino Viinapuu, Tiiu Siim, Tiit Kuusik, Urve Jõeveer, Karina Päril ja Leili Kuusk konkursile esitatud majapidamisi kahel korral: juuni alguses ja augusti lõpus. Nii nagu alati, jõuti ühises arutelus üsna kiiresti üksmeelse otsuseni ja konkursi parimateks tunnustati:

Eramud

I koht - Ringpuiestee 16a, Suure-Jaani linn -

Laine ja Jaan Vahtra

II koht - Jaama tn 9, Olustvere alevik -

Ly ja Raul Teder

III koht - Lai tn 17, Suure-Jaani -

Evelin ja Aivar Paas

III koht - Kadaka, Olustvere alevik -

Ave ja Indrek Ebber

Maakodud

I koht - Kallaku, Võivaku küla - Ilvi Herronen, Maidu Ehala

II koht - Sepa, Aimla küla -

Ulvi ja Hillar Mutli

III koht - Rääka, Rääka küla -

Eve ja Ado Kärt

Tootmistalud

I koht - Kaevandi, Vastemõisa küla -

Anu ja Urmas Nurmsalu

II koht - Liivaku, Kobruvere küla -

Kreete Oru, Kaido Basov

Eripreeamia "Lilled valda" parima lillede kasutamise eest

Ringpuiestee 16a, Suure-Jaani linn -

Laine ja Jaan Vahtra

Esimese koha pälvinute preemia suurus on 3000 krooni, teine koht 2000 krooni ja kolmas koht 1500 krooni. Eripreeamia „Lilled valda“ suuruseks on 1000 krooni. Esimese kohaga käib kaasas ka tunnusmärk „Suure-Jaani Kaunis Kodu“, millega selle pälvitud saavad edaspidi oma majapidamise tähistada.

Eelmisel aastal konkursil esimese kohaga pärjatud Nõrga tootmistalu pani omalt poolt välja eriauhinna - lilletaimed - mille saajaks valis perenaine Krista Kukkk Sepa talu Aimla

külas. Kõigile parimatele pani auhinnad - võimaluse valida endale viljapuu istik - välja ka Urve Jõeveer. Suur tänu neile selle eest!

Käesoleva aasta üleriigilisel Kauni Kodu konkursil leidsid tunnustamist Nõrga talu Metsküla külast ja Suure-Jaani vald tervikuna.

Et ühises suures vallas on konkursi Kaunis Kodu läbi viidud juba viis aastat, siis ootame järgmisel kevadel osalema ka neid, kes kord juba osalenud. Viie aastaga võib mõni aed väga palju muutunud olla.

Kõigile kaunite kodude omanikele edaspidisekski huvitavaid ideid, head silma ja usinaid käsi.

Leili Kuusk

◊ Detailid Jaama tänav 9 eramu juures

◀ Kaevandi tootmistalu

FOTOD: Leili Kuusk

Kallaku ⇨

Kaevandi tootmistalu ⇨

Siit algab Rääka talu >

OMAVALITSUSINFO

Suure-Jaani Vallavolikogu

23.09.2010

Kooskõlastati Lahmuse küla arengukava 2009 - 2013 ning Lahmuse, Päraküla ja Põhjaka küla arengukava 2010 - 2014; muudeti valla arengukava; kehtestati valla koolivõrgu säilitamise ja arendamise tegevuskava; otsustati tasuda omasteta sügava puudega isiku hooldamiskulude puuduolev osa SA's Lohavere Ravi- ja Hooldekeskus ning võtta kulude osaliseks katteks temalt kingitusena vastu korter; otsustati osaleda päästeosakonna Suure-Jaani komando jaoks vajalike ruumide kohandamise finantseerimises kuni 500 000 krooni ulatuses; tegeleti vallavolikogu otsuse peale esitatud vaide lahendamiseiga; nimetati Maaraha V kongressile Suure-Jaani Vallavolikogu esindajateks Jaan Jaska ja Priit Toobal; muudeti Suure-Jaani Vallavalitsuse kui ametiasutuse struktuuri, 1. oktoobrist on tehnilise sekretäri ametikoht ümber nimetatud sekretäri ametikohaks ja chitustnõuniku ametikoht koondatud; muudeti valla chitustmäärust.

Suure-Jaani Vallavalitsus

07.09.2010

Kinnitati õigusvastaselst võrandatud Olustvere al ehituskruundi nr 33 maksumus ja määrati selle eest kompensatsioon;

anti nõusolek maa riigi omandisse jätmiseks kasutusvalduse seadmi- seks: Kabala k, Allipõllu, 2,51 ha; Lohavere k, Lohapõllu, 12,21 ha; Kobruvere k, Tammepõllu, 15460 m² ja Toopalu, 15752 m²; tunnistati kehtetuks vallavalitsuse 21.10.2008 korraldus nr 873

„Õigusvastaselst võrandatud maa tagastamise menetluse lõpetamine“;

esitati kohtule avaldus pikendada isiku hooldamist ööpäevaringsel tugevdatud järelevalvega hooldusteenusel riiklikul ülalpidamisel olevas kinnises hoolekandeesutuses;

otsustati paigutada omasteta sügava puudega isik hooldusele SA'sse Lohavere Ravi- ja Hooldekeskus ning tasuda tema hoolduskulude puuduolev osa;

määrati sotsiaaltoetuseid 17 perele kokku 11820 krooni;

väljastati kirjalik nõusolek Lohavere k Heinari kü puurkaevu püstitamiseks;

määrati projekteerimistingimused Karjasoo külas Mart Saare Majamuuseumi muuseumi, lauda, sauna ja puukuuri rekonstrueerimiseks ning olemasolevate hoonete teenindamiseks vajalike rajatiste kavandamiseks;

moodustati ettevõtluse arendamise küsimustega tegelemiseks ajutine komisjon koosseisus: Tõnu Aavasalu, Aet Kull, Priit-Kalev Parts, Renee Rimmel, Arvi Sarjas, Aivar Siim, Olavi Udum, Vahur Vingisaar, Aino Viinapuu;

anti nõusolek korraldada avalik üritus Sürgavere laadapäev; otsustati Lahmuse külla kooli juurde paigaldada liiklusemärgid Oueala algus ja Oueala lõpp.

14.09.2010

Otsustati eraldada korter nr 5 Koidama k Olustvere tee elamus nr 6;

isiku avalduse alusel lõpetati SA'ga Lohavere Ravi- ja Hooldekeskus sõlmitud hooldusleping, sest patsient on hoolekandeesutusest lahkunud;

Olles ise pärit Kabala ja Imavere valla piirilt, mäletan 1962. aastat, mil kuulutati välja, et see piirkond hakkab seoses Põltsamaa rajooni likvideerimisega kuuluma Paide rajooni. Rahvas ei olnud sellega üldse rahul. Paide ei olnud üldse linnaks, kuhu tol ajal käidi. Linnaks arvas rahvas ikka Viljandit kui endist maakonnakeskust. Kabala valla Türi vallaga liitmise eel viidi seal läbi küsitlus, millest võttis osa ainult murdosa kohalikest elanikest ning saadi vallavalitsusele sobiv tulemus ja vald liitus Türiiga. Samas on endise valla kaugematest küladest Türiale sõitmine nagu teise maailma otsa minek. Bussiga mingit otseühendust polegi. Mõni aasta tagasi oli neid, kes Vöhmaga piirnevatest küladest sellise otsuse vastu pro-

lõpetati hooldajatoetuse maksmine kahele hooldajale ühe hooldatava surma tõttu ja seoses teise hooldatava asumisega pikaajalisele ravile;

pikendati ühe aasta võrra kahe munitsipalkorteri üürilepinguid; väljastati kasutuslubade Suure-Jaani I J. Kõleri 13 rekonstrueeritud üksikelamule;

otsustati jätta riigi omandisse hoonestusõiguse seadmiseks Putkumäe maatükk Kärevere k suurusga 20,05 ha;

kiideti heaks hajaasustuse vee-programmist toetuse saaja projekti „Aimla küla Männiku talu puurkaevu rajamine“ aruanne;

määrati projekteerimistingimused Suure-Jaani I Pärnu 15 elamu rekonstrueerimiseks ja Jaska k Sepa kinnistule üksikelamu ja abihoonete projekteerimiseks;

otsustati anda MTÜ'le Koidama Küla Selts seitsmeks aastaks Koidama külas Lohavere tee 7a katastriüksuse osa tasuta avaliku kasutuse leping selleks, et selts saab regionaalsete investeringutoetuste andmise programmi esitada projekti „Koidama lasteaia „Traksik“ mänguväljaku ehitus“ ja rajada mänguväljaku ning väljastati selleks vajalik ehituslubade; otsustati eraldada reservfondist Suure-Jaani valla haldushoone Lembitu pst 42 panduste ehitamiseks 36 176 krooni.

21.09.2010

Määrati sotsiaaltoetuseid 15 perele 12090 krooni;

otsustati eraldada korter nr 4 Muni k majas nr 6; lõpetati hooldusõe poolt vanuri hooldamine tema kolimise tõttu teise omavalitsusse; väljastati kirjalikud nõusolekud

Reegoldi k Kilo kinnistul heitveerajatisel lammutamiseks ja Tamme kinnistule heitveerajatisel püstitamiseks;

määrati Tällevere k Kännu kinnistu jagamisel tekkivate katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed;

määrati projekteerimistingimused Kootsi k Kuuseaasa kinnistu uue elektrisisestuse, Suure-Jaani I Tallinna ja Ilmatari tänava õhuliini vahel uue 0,4 kV maakaabelliini projekti koostamiseks, Taevere k Sarapiku kinnistu kõrvalhoone ja himajaks laiendamise-rekonstrueerimise kavandamiseks, Vihi k Nurme kinnistule üksikelamu projekteeerimiseks ning Vöhmassaare ja Jälevere küla 0,4 kV ja 15 kV õhuliinide maakaabelliinidega ja Julga mastalajaama komplektalajaamaga asendamise projekti koostamiseks;

otsustati tegevusalalt Seltsitegevus maksta välja kaasfinantseeringud MTÜ'le Kildu Külade Ühendus 1112 ja MTÜ'le Arengu Helin 860 krooni;

otsustati eraldada tegevusalalt Seltsitegevus KOP'ile esitatud projektide kaasfinantseeringud ja väljastada garantiikirjad: MTÜ Johann Kõleri Muuseumi Ühing 1000, MTÜ Arengu Helin 2500 ja 2300, MTÜ Kuhjavere Küla Selts 1500, MTÜ Kildu Külade Ühendus 1560, MTÜ Ivaski ja Lemmakõnnu Külaselts „Rukkilill“ 2300 ja MTÜ Sürgavere Küla Selts 2050 krooni;

moodustati Suure-Jaani valla haridus- ja sporditegevuse arengukavade koostamise komisjon koosseisus: esimees Jüri Hansen ja liikmed Heinrich Jürna, Eda Saaremets, Jaan Hansen, Anu Mikkor, Tiina Süinter, Merle Laane, Tiiu Savelli, Saima Kink, Agnes Papp, Anneli

Silm, Enn Siimer, Marianne Hansen, Krista Printzmann, Malle Kukk, Anneli Vösa, Aires Pöder, Agnes Kurg, Annika Kala, Liivi Lindemann, Peeter Sadam, Eda Nodopera, Urve Siimsoo, Marge Johanson, Liia Piirsoo, Andra Lauk;

anti nõusolek korraldada avalik üritus Eesti Kunnimeistrivõistlused.

28.09.2010

Otsustati tähistada rahvusvahelist eakate päeva eakatele läbi viidava peoõhtuga ning autasustada valla eakate ühenduste esindajaid vallavalitsuse tänukirjaga;

määrati üheks aastaks hooldajad kolmele raske puudega isikule, kelle hooldamise eest makstakse toetust 240 krooni kuus ja lõpetati hooldajatoetuse maksmine ühele hooldajale ning määrati tema hooldatav vanur valla hooldusõe poolt hooldatavaks;

väljastati ehitusloa Suure-Jaani I Ilmatari tänaval 0,4 kV maakaabelliini püstitamiseks, Olustvere al ühiselamu-võimala-ujula rekonstrueerimiseks ja Mäeküla k Karumetsa katastriüksusele Karumetsa komplektalajaama ja maakaabelliinide püstitamiseks;

anti nõusolek maa sihtotstarbe muutmiseks Tääksi k Alt kinnistul; määrati Tääksi k Paksu-Jüri kinnistu jagamisel tekkivate katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed;

olmejäätmeveo tingimusi muudeti ühel jäätmevaldajal, kes ei ela kohapeal;

kuulati hallatavate asutuste küttekulude analüüsi;

suurendati Olustvere lasteaia Piilu lasteaiarühmas laste arvu 23-ni.

Arutamist palju, kuid kuidas edasi?

Valdade-linnade liitmisest ja haldusreformist on aastaid juttu olnud. Samal ajal on sel alal aga väga vähe ära tehtud. Viljandimaal on eessammujateks olnud Suure-Jaanis, Järvemaal Türi, Pärnu- ja Saardes ja Halingas jne. Suure-Jaani, Halinga, Saarde ja mõned teised on saavutanud kunagised kihelkondade suurused. Peale taasiseisevumist arvati, et see ongi ühe valla optimaalne suurus. Muidugi oli neidki, kes arvasid, et ühes korralikus vallas peaks kindlasti olema üks gümnaasium.

Mind ärgitaski kirjutama Priit Toobali sellekohane arvamus, mille järgi oleks õige liita Vöhma linn Suure-Jaani vallaga. Ta tõestab seda vajadust seoses koolivõrgu korraldamisega. Kas see saab olla aga ainuke reformimise põhjendus? Selles kahtlevad ehk paljudki. Priit Toobal on kindlasti tubli omavalitsustegelane, kes tunneb muret Suure-Jaani arengu pärast, kuid ta on ilmselt liiga noor selleks, et teada, millist osa omavad faktorid, mis tulenevad endisest aegsetest kihelkondlikest tervikutest. Lisaks torkavad juba seniste väheste liitumistegi puhul silma vead, mida tuleks vältida.

Ajalooliselt on Vöhma alati kuulunud Põltsamaa kihelkonda. Suurem osa asulakas arenes ta välja tegelekult 20. sajandi jooksul. Aastaid oli ta ümberkaudsetele elanikele tõeliseks tõmbekeskuseks. Ajal, mil seal olid veel korralik tarbijate kooperatiivi kaubamaja ja piirkonna suurim toidukauplus, mis võrreldes teistega olid paremini varustatud, sõideti sinna kaupa ostma Imaverest, Põltsamaast, Kabalast, Villerest ja

teistest endise Põltsamaa kihelkonna asulatest. Vöhmast käidi ka juuksuri, rätsepa ja teiste meistrite juures. Samas püüti nõukogude ajal seda terviklikku territooriumi pidevalt erinevate haldusüksuste vahel jaotada. Endine Kabala vald, mille koosseisus olid ka Villevere, Ollepa jt Vöhma lähedal olevad külad, oli kord Türi, siis Põltsamaa rajoonis ning nüüd Järva maakonnas. Imavere valda on sama moodi lõksutatud. Osa sellest on isegi praeguses Jõgeva maakonnas. Peale selle loodi kohalike rahvale oma ajaloolisel territooriumil kunstlike takistusi. Oli aeg, mil Põltsamaa koolist aeti minema Eistvere ja Kurla küla lapsedki, kuna nad sattusid elama teise rajooni territooriumile. Põltsamaas olev arst ei tohtinud vastu võtta samade küladest patsiente. Jne.

Olles ise pärit Kabala ja Imavere valla piirilt, mäletan 1962. aastat, mil kuulutati välja, et see piirkond hakkab seoses Põltsamaa rajooni likvideerimisega kuuluma Paide rajooni. Rahvas ei olnud sellega üldse rahul. Paide ei olnud üldse linnaks, kuhu tol ajal käidi. Linnaks arvas rahvas ikka Viljandit kui endist maakonnakeskust. Kabala valla Türi vallaga liitmise eel viidi seal läbi küsitlus, millest võttis osa ainult murdosa kohalikest elanikest ning saadi vallavalitsusele sobiv tulemus ja vald liitus Türiiga. Samas on endise valla kaugematest küladest Türiale sõitmine nagu teise maailma otsa minek. Bussiga mingit otseühendust polegi. Mõni aasta tagasi oli neid, kes Vöhmaga piirnevatest küladest sellise otsuse vastu pro-

testeerisid, kuid nende hääle jäi hiiudjaks hääleks kõrbes. Kõik olevat tehtud vastavalt rahva tahtele. Tohtu Türiiga liitumiseks andsid tol ajal ka Vöhma linna suured võlad ja raskused eelarvega.

Nüüd, mil sellest kõigest on juba mõned aastad möödunud, tundsin huvi, kas Vöhmast on siis tõesti kõik sidemed endise Põltsamaa kihelkonnaga katkenud. Uurides ainult Vöhma linna ajalehte, selgub, et ei ole. Kõo vallas asuva Põltsamaa kooli endise kihelkonna keskusega on väga tihedad kontaktid, toimuvad ühised kultuuriüritused, väga tähtsat osa omab Põltsamaa kirik oma kogudusega, Vöhmast aidatakse Põltsamaa hoolduskulude elanikke, sealhulgas lapsed õpivad Vöhma Gümnaasiumis jne. Pole katkenud sidemed ka Kabalaga. Vahemaa on ju ainult kümnekond kilomeetrit. Imavere osa on ehk nõrgem, sest seal on nüüd olemas suur tööstusettevõtte, mida varem ei olnud. Endistest kihelkonna küladest kulgeb Vöhmaste küllaltki hea teedevõrk. Pole mingit kahtlust - kui Vöhma majanduslik seis paraneb, saab ta taas piirkonna tugevaks tõmbekeskuseks. Suure-Jaanil on oma tagamaa olemas ja mitte halb ning kas on mõtet kiskuda ühte suuremat asulat, mis asub ajalooliselt hoopis teises kihelkonnas, tervikutest lahti.

Kuna endine Kabala vald kuulus Põltsamaa kihelkonda, siis püüavad Türi valla juhid Põltsamaa toimuvaga kursis olla ja sealsetest üritustest osa võtta. Kõrvalt vaadates tundub see aga kuidagi kunstlik olevat. See oleks neile

justkui peale sunnitud. Neil on ju Türi küllalt palju tegemist. Võib tulla aeg, mil selliseid kunstlikult tegevustest loobutakse. Kuna minu sulest ilmus 2009. aastal raamat „Lindpriid ja teised“, mis käsitleb sõjajärgset aega endises Kabala vallas, kohtusin veidi aega tagasi sealse raamatukogu lugejatega. Küsimusele vallajuhtidega lävimise kohta sain vastuse, et tegemist on toredate inimestega, kes nende probleemidest aru saavad ja abistavad ka, kuid nad jäävad neile ikkagi kaugel. Ega ikka muud põhjust ei ole, et selle valla Türiiga liitumine oli vale käik.

Haldusreformi puhul on üsna vähe räägitud maakondade piiride muutmisest. Vöhma ja samas kihelkonnas olevate valdade puhul oleks pidanud aga sellest alustama. Terve endine kihelkond oleks pidanud liideta Viljandi maakonnaga, st maakonda oleks juurde tulnud Kabala ja Imavere vald. Lisaks oleks tulnud liita maakonnaga ka endised Imavere valla osad, mis praegu kuuluvad Jõgeva maakonda. Seal on üks Põltsamaa valda kuuluv küla ainult mõne kilomeetri kaugusel Imavere vallamajast. Seejärel oleks tulnud endise kihelkonna piires moodustada üks vald, mis oleks nii ajalooliselt, kultuuriliselt kui ka aastakümnete jooksul välja kujunenud tervik. Otstarbekas oleks siis Vöhma linna, Kõo, Imavere ja endise Kabala valla liitumine. Vöhma liitmine Suure-Jaaniga mingit tervikut ei kujunda. Gümnaasiumide reorganiseerimine ükski ei saa olla ühe omavalitsuse teisega liitmise põhjuseks. See võib vallas olla ja ka mitte olla. Kui õppijaid

on, siis ta loomulikult jääb, kui ei ole, pole midagi parata. Kas siis ainult kooli pärast on vaja valla piire muuta? Lähem tuleb ikkagi elanike paiknemisest territooriumil ning majanduslikust, kultuurilisest ja ajaloolisest tervikutest, mitte ainult ühte momenti esile tõsta.

Ilmselt ei saa tuhande või kahe tuhande elanikuga vallad kaua eksisteerida. Muus maailmas on seda ammu kogetud. Samas ei pea meil keegi õigeks Lätis toimuvat reformi eeskujul valdade liitmist. Kui liituda, on õigem jääda ikka endise kihelkonna piiri juurde. Suure-Jaanis saadi sellega hakkama, miks mitte ka endises Põltsamaa kihelkonnas. Siin tuleks reformi alustada aga hoopis maakonna piirist, millest Järvemaal ilmselt ei taheta kuulda. On ju sealsest maakonnast suur osa läinud Lääne-Virumaa koosseisu. Aga ega needki piirid pole igavesed. Riigis on vaja ainult tahet, et maakondade piire korraldada ning kas ongi vaja 15 maakonda. Eestis aitaks kümnestki.

Raivo Kaik

Raivo Kaik on endise Põltsamaa kihelkonna Kabala valla Kurla küla endine elanik, kes on töötanud Pärnu Maavalitsuses maasekretärina, omavalitsusliidu tegev- ja seisekadeedirektorina ja Sisekaitseakadeemia õppejõuna. Elanike vastastikusid suhteid on ta uurinud Eesti Rahva Muuseumi korrespondendina.

Seekord rabas lauslõunakontsert

Ja metsa puude varjul, kui heljuks õne-aim, kui laulaks lõputa laulu me kaitsja Põhjavaim.

Marie Heiberg

Septembrikuu esimesel nädalavahetusel kogunevad Viljandimaa koorilauljad traditsiooniliselt Hüpasaarde, et Mart Saare mail koos uut hooaega alustada. Seekord avati päev Mart Saare majamuuseumi juures, kus saabujaid võttis vastu Suure-Jaani Pasunapoised. Et aga laululava, millest juba eelmisel aastal läbi kukkuma kiputi, selleks sügiseks lammutatud oli, läks laulurahvas seekord edasi rabasaarele. Seal seati end mõnusalt sisse ja alustati piknikuga.

Kui kohv joodud ja kaasa võetud head paremat maitstud, algas kontsert. Seekord ei olnud Hüpasaare rabasaarel Päikesetõusukontsert ega toimunud ka rabarock - seekord oli siin lauslõunakontsert, nagu osalejad tabavalt märkisid. Üksteise järel astusid üles kõik koorid, kust vähemalt üks liige kohal oli. Kui vaid oma jõududega toime ei tulnud, kutsuti teisi kaasa laulma.

Kanti ette nii tuntud koorilaule - kuigi ümbrusest inspireerituna asendus näiteks kena tammekene käigult kena männike-sega - kui astuti teiste ette kitarri saatel. Lauldi ka koos Suure-Jaani Pasunapoistega. Kooride ja puhkpilli kõrval pakkus kõigile ilusa elamuse Lehola dirigent Agnes Kurg koos oma lastega.

Lõpetuseks õpiti koos Mart Saare sada aastat tagasi kirjutatud Põhjavaimu. Ilmatari dirigent Riina Mankin seadis häälerühmad mändide vahele paika ja tuletas partiid meelde ning seejärel lauldi Marie Heibergi sõnadele kirjutatud Põhjavaim otsast lõpuni läbi. Sellest kujunes erakordne elamus, milles suur osa oli kindlasti ka ümbrusel, mis kord heliloojatki inspireerinud. Osalejad nentisid, et nii mitmekül-gset kontserti ei ole kooride sügispäeval varem olnudki.

Soost naasti majamuuseumi, kus juba ootasid Kirile Loo tütar Karoliga, et laulda koos Viljandimaa koorilauljatega ja Viljandimaa koorilauljatele. Ilus punkt kaunile sügispäevale - ja koorilauluhooaeg võibki alata.

Leili Kuusk

Riina Mankin rabasaarel Põhjavaimu õpetamas

FOTO: Leili Kuusk

Olustvere sai liiklusväljaku

1. septembril lõigati lasteaia Püü juures linti - avati liiklusväljak. Projekt sai teoks Maanteeameti kaasabil.

Avamise järel lustisid uuel väljakul nii lasteaia mudilased kui ka pisut vanemad liiklejad - sealhulgas nii vallavalitsuse kui ka vallavolikogu liikmed.

FOTOD: Leili Kuusk

Reipalt koolipinki Olustvere moodi

Sügisene ilm pakkus nii mõnegi päikeselise ja vihmavaba päeva, mida saime koos kooliperega õues nautida. Kehalise kasvatuse õpetaja eestvedamisel korraldasime ühise päeva pealkirja all „Reipalt koolipinki“. Nime on välja käinud Eesti Tervisespordi Liit - et algav kooliaasta ikka energiliselt, tervislikult ja tarmukalt läbi käia.

Päev algas virgutusvõimlemisega. 9. klass paigutas meid ühte pikka rivi, mille ette-otsa sättisid ennast. Harjutuste tagamine toimus doominoefekti põhimõttel. Pidi jälgima kõrvalseisja tegevust, et harjutused lainetuse-ena teise rivi otsa jõuaks.

Teiseks ülesandeks oli sõbrajooks pargis. Õpilased jaotati rühmade kaupa kontrollpunktidesse. Jooksu alustas üks õpilane, kellel käes pikem jupp nõõri. Kontrollpunkti läbides haakus nõõri

otsa kaaslane. Nii koguti nõõri külge kõik õpilased. Kuna jooksjad olid erineva vanusega, siis pidi rühm jäldima, et keegi ära ei kaoks. Elevust pakkus viimane rühm, kus nõõrist truult kinni hoides jõudsid lõpppunkti õpetajad.

Enne lõunasööki said kõik osalejad harjutada tennisballide täpsusviskeid ämbris. Suurimaks ja elevust tekitavamaks mänguks kujunes otsi-leia-vasta-mäng pargis. Selle olulisim idee oli hoida koos oma rühm, arvestada kaaslasega ja näidata oma teadmisi. Punkte andis täringu veeretamine, küsimusi pidi rühm otsima puude otsast, vastamine toimus vaid oma rühmaga koos olles kontrollpunktis. Rühm võis üksteist hüüda vaid eelnevalt kokku lepitud looma häälega Oma vaheline suhtlemine ja hüüdmine oli lubatud vaid kokkupunktis läbides haakus nõõri

oli päris tore vaatepilt! Leidnud parki peidetud sedeli küsimusega, algas möögimine, haukumine, kiremine - et rühma kokku kutsuda ning kontrollpunkti silgata.

Tervispäeva viimane ülesanne oli seotud tervisliku toitumisega. Juba hommikul veeti kottidega kaasa porgandeid, kaalikaid, kapsaid jms. Koos klassiga tükeldati, riiviti, täideti tomateid või keedeti lausa moosi. Ühine ülevaatus kooli saalis ei jätnud kedagi tühja kõhuga. Eksootilisemaks aiasaaduseks olid meie aedades kasvatatud viinamarjad - tõesti magusad!

Kosutav päev vabas õhus oli kordaläinud ka õpilaste arvates. Parajalt jooksu, nuputamist, hasarti, krõmpsuv porgand ja magus viinamari - eks see annab edaspidiseks jõudu, jaksu ja reipust kooli-pingis istuda.

Agnes Kurg

Reipalt koolipinki Suure-Jaani Gümnaasiumi moodi

10. septembril toimus tervispäev „Reipalt koolipinki!“ Algklassid korraldasid sel päeval jalutuskäigu Suure-Jaanis ja tutvusid meie koolile eelnenud koolihoonetega. Iga maja juures tehti foto, meenutamaks antud päeva. Lauluväljakul ootas lapsi Suure-Jaani valla haridus- ja kultuurinõunik Jüri Hansen, kes rääkis Kondase koolist.

Vanemate klasside noorte soovide kohaselt toimus tervispäev jalgsi- või rattamatkana Olustvere mõisa. Jalgsimatkaajad ei saanud alguses tempot kuidagi üles, aga lõpuks oldi oodatust kiiremini

kohal. Meil õnnestus kohutada Tallinn-Viljandi rongiga. Ratturid põikasid teel ka Lahmusele ja Reegoldisse - Olustveres olid nad aga enne teisi. Teel tuli ette ka ootamatu: kellel purunes rehvi, kes eksis teelt, kuid õnnelikud oldi sellele vaatamata. Rattad pargitud ja hinge tõmmatud, saadi fotoseikluse tööleht ja asuti mõisakompleksis olevaid esemeid ja hooneid otsima. Igal võistkonnal, mis koosnes 4-7 liikmest, oli vaja leida 12 objekti ja oma võistkonda objekti taustal pildistada. See ülesanne osutus Olustvere noortele kergeks ja õpetajatele meeldivaks üles-

andeks. Päeva naelaks olid kosutav seljanka ja kook meie kokkadelt.

Sellised päevad on hinnatud nii õpilaste kui õpetajate poolt, sest liidavad kooliperet.

Kooli tervisenõukogu teeb tööd, et meie koolist saaks tervist edendav kool. Ülekoolliselt oleme reipad kindlasti järgmiselgi sügisel, kuid iga klass saab korraldada oma matku ka aastaringsetl.

Reipalt suvesse, kallid koolipere.

Marge Johanson, Suure-Jaani Gümnaasiumi huvijuht

Fotoseikluse pildid arvutisse

FOTO: Marge Johanson

Keelepäeva tähistamine

26. septembril tähistas meie kool taas, nagu juba tavaks saanud, Euroopa keelte päeva. Üritus oli mõeldud 6.-12. klassidele ning erinevaid huvitavaid tegemisi jätkus kõigile.

Kõige nooremad osavõtjad ehk 6. klassi õpilased joonistasid Euroopa riikide lippe ning kirjutasid nendele juurde riikide omakeelsed nimetused. Ülesande sooritamine tekitas kõigile suurt rõõmu ning lõpptulemusena valminud uhked lipud olid huvitavad vaadata nii joonistajaile endile kui ka vanemate klasside õpilastele.

Aasta vanemad noored said aga endale uusi teadmisi

veel tundmatute keelte vallas. Ise alles 7. klassis õppiv Jorine Pilkes õpetas kõigile hollandi keelt ning abiturientid Piia Sillamäe ja Liis Toomsalu andsid edasi oma teadmisi soome keele vallas.

8.-9. klassid mängisid erinevaid keelemänge. Tuli sorteerida erinevaid sõnu rühmade kaupa, koostada lauseid ingliskeelsele juttu ning arvata ära venekeelseid sõnu - see ülesanne oli eriti lõbus; tuli seletada sõnu, pudelikork suus, ning teised pidid seletuse järgi aru saama, mis sõnaga tegu. Võitjaks osutus üks 9. A klassi võistkonnadest.

Kõige vanemad õpilased

ehk 10.-12. klassid said aga üksteiselt mõõtu võtta viktoriinis. Ära tuli arvata, mis keeles on lindilt kõlav tekst, lahendada erinevaid ülesandeid ja vastata huvitavatele küsimustele. Võistlus oli väga tasavägine ning esitamisega tuli ka lisaküsimusi. Võitjaks osutus lõpuks 12. klassi üks võistkonnadest.

Kokkuvõttes oli keelepäeva tähistamine väga tore ja huvitav. Sai omandada palju uusi teadmisi, panna eelnevad proovile ning veeta lõbusalt koos aega.

Eva-Lotta Kivi, Suure-Jaani Gümnaasiumi 10. A klass

Vanna Matz 90

FOTO: Reigo Kool

Kukerpillidel on laul: „Vahel kohtan ühte häärasmeest, kes paistab välja rahvamassi seest. Siidist sall on tal, siidist sall on tal...“ Seda sorti häärasmehelikku olekut võib kohata ka ühel endisel suurejaanilasel, praegu Göteborgis elaval Elmar Ojastel. Augusti lõpus tähistas ta Harjumaal, Tuhala rahvamajas, oma 90-ndat juubelit. Vanahärra juubelile sõitis ka meie valla delegatsioon koosseisus: kauaaegne raamatukogutöötaja Evi Valdmaa, endised skaudijuhid Tõnu Aavasalu ja Reigo Kool ning Kondase-uurijad Mari Vallikivi ja Tõnu Kukuk.

Mitmekülgne mees

Elmar Ojaste on nii kodu- kui väliseestis tuntud muinsuskaitsetegelane, postinduse uurija, filatelist ja skautluse edendaja. Suure-Jaani vallalehe „Leole“ augustinumbris ilmub Ojaste sulest huvitav lugemine skandaalsest suurejaanilast Heino Tammetist, kes esines paguluses punaste käest imekombel pääsenud tsareviti Aleksina.

Humoorikas kõne

Tuhalasse oli juubilari õnnitlema tulnud suur rahvahulk. Eakas skaudijuht pidas toreda kõne, kus pajatas humoorikaid lugusid oma pikast elust. Ta meenutas, et möödunud sajandi üheksakümndatel, kui Rootsi ja Eesti vahel polnud veel panganduskokkuleppeid ja raha ei liikunud elektrooniliselt, tuli tal etendada kulleri osa. Rootsi väliseesti muinsuskaitsete poolt kogutud raha - ja see polnud sugugi väike

summa, ulatudes sadadesse tuhandetesse rootsi kroonidesse - tuli tal üle piiri tuua pükstes. Keegi Eestis küsiski, et mis sul seal pükstes on? Elmar vastas, et hetkel on seal Lihula kiriku katus... Suuri rahasummasid aitas ta hankida ja Eestisse tuua ka Saaremaa vanade kirikute remondiks.

Suure-Jaani patrioot

Head sõbraabi on Elmar Ojaste osutanud ka taasiseseisvunud Eesti skaudiliikumisele. Tema kodu on külastanud paljud skaudijuhid. Suurt huvi tunneb ta kodukandi elu ja mineviku vastu. Üheks huvitavaks teoseks peab ta Evi Valdmaa käsikirjalist uurimust Suure-Jaani raamatukogunduse ajaloo kohta. Ning Paul Kondas! Palju häid ideid ja huvitavaid seoseid on ta andnud vana pedagoogi isiku lahtimõtestamisel. Mari Vallikivi ja Tõnu Kukuk on viimasel aastal olnud temaga tihedas kirjavahetuses.

Skautlik hüüdnimi

Oma kõne lõpus naljatas *grand old man*, et kogu tema energia läheb nüüdsest püsti seisumisele. Ehkki šikk vanahärra toetus kepile, oli ta hää kindel ja mõte selge, silmis sädelemas kaval tuluke. Ta saatis südamlikke tervitusi Suure-Jaani rahvale ja rääkis lahti oma hüüdnime tekkeloo. See lugu sai alguse kolmekümne aastase esimesel poolal Kondase koolist. Rahutu vaimuga koolimeister lavastas kooliõpilaste abiga August Kitzbergi muinas-draama „Enne kukke ja koitu“. Tükis oli üheks negatiivseks tegelaseks keegi Aasta Mats. Selle osa määras Paul Kondas koolipoiss Elmarile ja nii saigi ta pikaks ajaks endale hüüdnime. Varsti kadus eesliide eest ära ja järele jäi ainult Mats. Rootsis kinnistus nimi ka skautlikes ringkondades. Kõige naljakam aga oli see, et Elmar, nüüd juba Rootsis elades tahtis peale poja sündi talle ontliku nime panna. Ilus nimi oli juba valmis mõeldud, siis aga hakkas telefonitsi tulema õnnitlusi, kus aina päriti, kuidas siis ka Noor Mats elab ja kuidas tema tervis on. Seetõttu sai poiss endale nimeks Matz.

Soovime head tervist mehele, kes pole elus *in vitro* katseklassis elanud, vaid aktiivselt paljudes eluvaldkondades kaasa löönud, mehele, kes on väärt kandma siidist salli. Palju õnne auväärse juubeli puhul!

Tõnu Kukuk

Maimu Hakkaja

Õpetaja Maimu

Kogu Kildu kooli perele armas õpetaja Maimu suundus käesolevast õppeaastast pensionile. Maimu on juba ainuüksi selle poolest ainulaadne õpetaja, et on töötanud Kildu koolis järjepanu 48 aastat. See on väga soliidne staaž. 1962. aastal tuli ta kooli pioneerijuhiks otse keskkoolipingist. Töö kõrvalt lõpetas ta Tallinna Pedagoogilise instituudi ning töötas 22 aastat algklasside õpetajana, viimased 10 aastat aga erivajadustega laste õpetajana. Ta on tuntud nõudliku, kuid samas armastusväärse õpetajana, kes suutis ka raskustega õppekava omandavaid õpilasi panna kooli ja matemaatikat armastama. Mulle on mitmed inimesed rääkinud, kui imestusväärset oskab Maimu oma vägagi olulist tööd teha väliselt märkamatu. Teha vaikselt veel suuri asju ja jääda ise seejuures tagaplaanile. Koolis on kõigile teada tema oskus selgitada välja ebameeldivate lugude tagamaid, olla oma-moodi kalleblomkvistlik uurija.

Enn Siimer

Maimu alustas Kildu koolis pioneerijuhina tööd 1962. aastal. Tubli noor inimene tuli otse keskkoolipingist. Kasvult ja välimuselt 8. klassi õpilase mõõtu.

Maimul ei tulnud alustada tühjalt kohalt, ta jätkas elukohta vahetanud pioneerijuhil Valli Tali tööd.

Täna on möödunud palju aastaid. Meenub, et koolipere võttis noore inimese oma kollektiivi vastu lugupidamisega. Õpilased suhtusid temasse austusega ja ta muutus oma inimeseks väga kiiresti.

Tollastele õpilastele oli pioneeritöö huvitav. Siin omandati palju uut ja tarvilikku, eluks vajalikku. Meelde on jäänud kokakoondused, spordi- ja luuremängud, matkad, igasugused rühmade- ja koolidevahelised võistlused. Kooli pioneerimale võttis alati osa rajooni pioneeride võistlustest, kus saavutati sageli esikohti, näiteks noorte liiklusinspektorite võistlustel, rivivõistlustel, ajalehe „Säde“ tellimise võistlustel. Viimase võidu eest autasustati pioneerimalevat sõiduga Moskva Põllumajanduse saavutuste näitusele. Ka vanapaberi kogumise eest saime mõned korrad rajoonis esikoha. Kahel korral said pioneerid õiguse sõita rahvusvahelisse pioneerilaagrisse „Artekk“.

Pioneerijuht vastutas koolis klassivalise töö eest, teda pidi jätkuma kõikjale - ekskursioonidele saatjaks, matkadele klassijuhataja abiliseks. Kooli traditsioonilistel matkadel „Tere sügis“, „Kohtumine kevadega“ ja „Jäljed lumel“ oli pioneerijuht alati eestvedajaks.

Meenub ettevõtmine, mille käigus käidi kodukandi vanureid abistamas (puid riita ladumas, koristustöid tegemas). Kui südamlikud tänusõnad selle eest lastele tulid! Töö ja õppimine toimus Maimul käsikäes. Ta astus kohe Tallinna Pedagoogilisse Instituuti kaugõppesse algklasside õpetaja kutses omandama, mis tal ka edukalt õnnestus.

Vanasõna ütleb: „Kes palju teeb, see palju jõuab!“

Heljo Loim
Maimu kolleeg aastatel 1962-1998

Victor Hugo „Kui oodatakse, tunduvad hetked aastatena, kui aga meenutatakse, tunduvad aastad hetkedena.“

Õpetaja Maimu oli minu esimene õpetaja. Esimene, kes kirjutas esimest korda päevikusse viie. Esimene, kes jagas kooliseinte vahel lohutut ja kiitust. Esimene, kes andis paljudele väikestele poisikluttidele ja plikatirtsudele esimesed teadmised meie maailma keerulistest nähtustest. Esimene, kes tegi lahti klassiukse, kuid mitte ainult klassiukse, vaid ka ukse suurde ja tundmatusse maailma, mis ootas ärevalt avastamist. Minagi astusin julgelt sisse sellest salapärasest uksest, mis viis palju salapärase ja tundmatu juurde. Ma sammusin tundmatusse, sest minu esimene õpetaja seisis seal, minu jaoks tundmatu, nii kindlalt, et see pidi olema avastamist väärt. Ja ma ei eksinud!

Molière on öelnud: „Kui meeldib on teada, et sa said midagi teada!“ See vastab tõele, sest inimesed ammutavad pidevalt uusi ning arendavad olemasolevaid teadmisi ja oskusi. Õpetajaamet on selles suhtes küllaltki vastutusrikas, sest õpetajalt oodatakse, et ta kasvataks väikestest mängu-huvilistest marakrattidest iseteadlikud noored. Õpetaja Maimu on aidanud paljudel väikestel põnnidel saada iseseisvateks ja kindlaid väärtusi omavateks inimesteks. Õpetaja Maimu oli alati heasüdamlik ja abivalmis. Samas oli ta ka nõudlik ja range, sest muidu poleks me õppinud iseenda eest vastutama. Kui keegi sai hakkama mõne pahandusega, siis oli õpetaja Maimu see, kes koputas meie südame tundealusele ja pani mõtlema, mis tegelikult on õige või vale. Kui kellelgi kippus laiskuse peale tulema, siis oli tema see, kes utsitas ja innustas eesmärkide poole püüdma. Mõnikord aitasid keerulisi olukordi lahendada ka tema huumorimeel ning elutarkus.

Klassijuhatajana oli õpetaja Maimu igati aktiivne. Käisime Eesti erinevates kohtades klassiekskursioonidel, samuti muuseumites ja teatris. Altklassides toimusid ka huvitavad jalgrattamatkad, kas siis Labida kivi, Murru pärnade või mõne muu kohaliku vaatamisväärse juurde. Need olid alati põnevad ettevõtmised. Altklassides võtsin osa ka õpetaja Maimu saksa keele ringist, kus lisaks saksa keele algeadmistele õppisime ka saksakeelseid laule, mida sai tervele koolilegi esitatud. Niisiis oli õpetaja Maimu igati nooruslik ja aktiivne, kuid õpetajate kohta ju öeldaksegi, et nad püsivad kaua nooruslikena, kuna nad töötavad noorte inimestega.

Kui mõelda ajale, mis õpetaja Maimu on Kildul veetnud, siis need aastad, mil ta oli minu klassijuhataja, on vaid väike osa suurest tervikust. Kuid kindlasti pole see tühi osa, sest muidu poleks õpetaja Maimu 48 aastat Kildul töötanud. See on hämmastavalt pikk aeg ühe ameti pidamiseks, lisaks veel samas kohas. Selge on see, et inimene, kes tegutseb nii palju aastaid samal alal ja samas kohas, teeb seda südamega.

Pille Saar,
täna Kildu kooli
eesti keele ja kirjanduse õpetaja

Enn Adams: Mulle meenub see, ... kuidas ta mängis akordioni - tundus, et pill on suurem kui õpetaja.

...kuidas ta kõndis hästi nobedasti, sest oli vaja igale poole jõuda.

...kuidas ta kuulas kõik vaikides ära ja siis lõpuks ütles, mis ta asjast arvas.

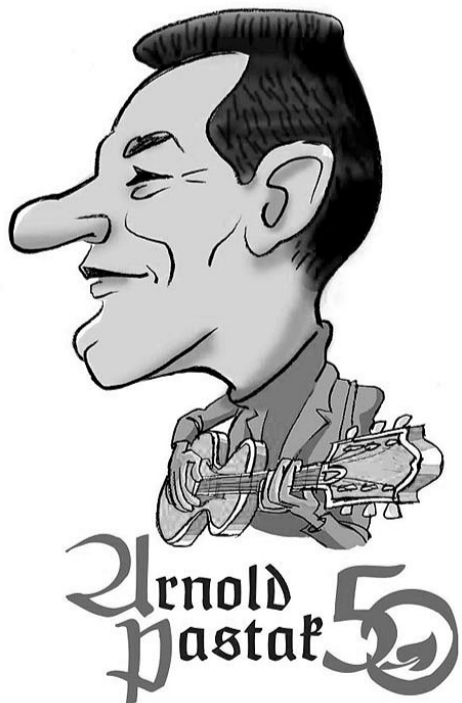
...kuidas ta lapsi õpetas - järjekindlalt korrata ühte ja sama asja ja kui siis hetke pärast ikka vastata ei osanud, siis ütles Ansipi moodi „Tule taevast appi“.

...kuidas ta lastega arutles erinevatel vabapoliitilistel ja elulistel teemadel: kuidas teha elus õiged otsused, kuidas säästlikumalt majandada, kuidas oma tervist hooldada ja nii edasi.

...kuidas ta oskas alati halvas näha ikkagi ka midagi head - kasutas võrdlustes palju erinevaid tarkuseteri.

...et alati oli valmis aitama, õpetama, toetama.

Temalt on palju õppida!

29. septembril pidas oma esimest juubelit Suure-Jaani vallavolikogu esimees Arnold Pastak. Võrsunud lihtsatest oludest - tema lapsepõlv möödus Jõgevamaal Vaimastveres ja Tartumaal Kambjas. Noormehena leidis ta tee Viljandimaale, Olustvere tehnikumi, kus juba esmakursuslasena paistis silma mitmel alal, nii õppimises, spordis kui seltskondlikus töös. 1980. aastal jätkus haridustee Eesti Põllumajanduse Akadeemias, mille lõpetas õpetatud agronoomina. Pärast sõjaväeteenistust pöördus tagasi koduseks saanud Olustverre, kus töötas mõned aastad kooli praktikajuhatajana. Varsti valiti ta tehnikumi direktoriks, kusjuures nii mõnigi avaldas imestust koolijuhil nooruse üle - Arnold polnud siis veel kolme-

kümnenegi. Ka olustverelased harjusid pikapeale energilise ja tegusa organisaatoriga ning võtsid ta omaks.

Nii nagu paljud tänased Suure-Jaani valla koolijuhid, nii on ka Arnold nooruses harastanud bändis muusitseerimist. Kuumad tantsuõhtud ansambliga „Peegel“ jäid kaheksakümne aastatesse, ent huvilistel on tema heliloomingut võimalik kuulata heliplaadilt „Koolikell“. Muusikaga on Arnold tänaseni sina-peal, lauldes seltskondlikel koosviibimistel talle omase kirglikkusega populaarseid holalaulu. Paljud sõbrad on vahel kuulnud teda ka kitarril saatel pävakajalistel teemadel improviseerimas.

Arnoldi lemmikaastaajaks on sügis, siis muutuvad inimesed tema sõnul tõsemateks ja tõsisemateks. Argipingeid meeldib tal maandada seeni korjates, kuigi sel aastal ütleb ta, et igav - seeni on metsas liiga palju! Arnold on oma mehe-ea energia pühendanud Olustvere kooli ja mõisa üleshitamisele. Suuresti tänu tema *lobby-tööle* on segaste aegade kiuste säilinud Olustveres põllumajandusharidus, juurde on tulnud mitmeid erialasid ja lõpule viidud ühinemine Öisuga. Nüüd on töö nii mõisas, kui koolis saanud uue ja jõulisema hoo, paljud endised vilistlased pole Olustvere kooli ja teemaparki külastades kiitusega kitsid.

Juubilari peres kasvab kaks tüdarta, kaks vanemat last on juba oma elu peal. Arnold Pastak on ka hea ja sugestiivne kõnemees, paljud poliitilised jõud on püüdnud teda enda ridadesse meelitada, ent Arnold eelistab jääda *self-made-mani*-ks. Tema südameasjaks jääb Suure-Jaani valla ja Eesti põllumajandushariduse hea käekäik.

Toredale ja energilisele kaaslasele soovivad juubeli puhul õnne bändi- ja töökaaslased ning sõbrad.

Vastemõisa valla lood 2

Traditsioonilise Vastemõisa laada ajal sai seekord rahvamaja saalis vaadata kohaliku näiteringi esituses tükki Vastemõisa valla lood 2, mille kirjutas Andres Marand ja lavastas Erika Tetsmann.

Hetk etenduselt.

FOTO: Leili Kuusk

Teine ideekonkurss ja koolitused

Vastemõisa Naiste Ühendus jätkab Leader projekti „Rohelise toote arendus” elluviimist. Selle raames kuulutame välja teise ideekonkurssi „Päikonnale iseloomulikud ja omanäolised tooted või teenused”.

Ideekonkurssist võivad osa võtta kõik kohaliku inimesed - olenemata vanusest - kellel on loovust ja kujutlusvõimet, kes on huvitatud kaasa mõtlemisest ja abist meie kodupaiga atraktiivsuse ja paikkonnale iseloomulike toodete väljaarendamisest.

Oodatud on ideed, mis võiksid olla paberi peale pandud, kus oleks selle toote või objekti või teenuse kirjeldus, materjalid, millest see võiks olla teostatud või asukoht või teenuse osutamise koht. Sõltuvalt ideest võiks olla ka näidis, aga see pole mõõdapärasematul vajalik. Teise ideekonkurssi läbiviimiseks tuleb taas kokku komisjon kuhu kuuluvad Vastemõisa Naiste Ühenduse (VNÜ) esinaine Eve Loode, Rohelise Jõemaa Koostöökoogu tegevjuht Merle Adams ja Suure-Jaani valla esindajana arendusnõunik Aino Viinapuu.

Komisjon valib laekunud ideedest välja 4-8 parimat. VNÜ koostab trükise väljavalitud tootenäidistest ja meenetest 2011. aasta mai-kuuks. Valituks saavad need tooted, millel on uuenduslikkus ja lisandväärtus, lugu või legend ja kohaliku ressursi parem kasutus.

Konkurssile ideekavandite esitamise tähtaeg on 1. oktoober 2010 kuni 30. november 2010 ning konkurss lõpeb parimate ideede väljakuulutamisega hiljemalt 10. jaanuaril 2011. Parimate nimed avalikustame ajalehes „Leole” ning autasustame

Tähelepanu - võimalus pääseda telesaatesse!

Tele- ja Filmiproduktioonifirma „Osakond“ otsib peagi Eesti Televisiooni vahendusel eetrisse jõudvasse saatesarja „Tralli-Valli“ osatäitjaid. Oodatud on kõik, kel jätkub fantaasiat ja lustlikku meelt tutvustamiseks Eestimaad just sellisena, nagu nad seda tänases päevas näevad. Samuti on oodatud osalema ka kõik Eestis elavad kolmandate riikide kodanikud.

Saatesarja meeskond esitab igale saates osalevale inimesele väljakutse organiseerida oma uutele sõpradele meeleolukas puhkus. Talle antakse täiesti vabad käed tutvustamiseks Eestimaad sellisena, nagu ta seda näeb, et võtta omanäoliselt osa traditsioonidest ja kommetest ning leida üles üllatused ja erisused, mida Eestis elavad inimesed endas kannavad. Märgistame Eesti kaardil just selle kohta, mis tundub saates osalevale inimesele südamelähedane ning paneme proovile tema teadmised ja oskused, kui võrd hästi ja läbi mille ta oskab selle kohta erisust esile tuua.

Saatesari on eetris pool aastat ja kõik valitud osalevad 16 saates.

Kõikide huviliste e-kirjad koos enda lühikese tutvustusega on oodatud aadressile: olga@osakond.ee või posti teel aadressile: Osakond OÜ, Tartu mnt 63, Tallinn 10115. Projekti toetavad Euroopa Liit, Kultuuriministerium, Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed ja Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fond.

VNÜ tänukirja ja üllatuskingitusega ning Suure-Jaani valla sümbolika meenetega.

Vastemõisa Naiste Ühendus on korraldanud 2010. aastal Leader projekti „Rohelise toote arendus” raames viis koolitust, millest nõelviltilimise koolitus leidis kajastamist ka valla lehes.

Neljas koolitus „Pärimuskultuurist tulenev oma ehe ehe” II osa, toimus 16. mail Vastemõisa rahvamaja fuajees. Juhendajaks oli Inna Antson. Oppisime üht vanemat tekstiilitehnikat - kõladega kudumist. Valmisid lihtsad, kitsad ja kirjud võõd.

Palaval juulikuul 4. päeval varjusime kuuma päikese eest Vastemõisa rahvamaja keldrikoruse peeglisala ja puistasime värsket lõhnavat heina toanurka ning hakkasime heinast tooteid valmistama. Toimus viies koolitus „Heinast tooted” Anu Pindsoo juhendamisel. Oppisime linase lõngaga heinast „vorstikesi” punuma. Oluline oli lõnga pingutada kogu kerimise ajal. Seadsime heinadetailid tüki-traadiga toodeteks. Valmisid põneva kujuga kausid ja paadikesed, sangaga korvikesed jm. Uudse võtena õppisime liimtehnikaga heinast tasapinnalisi seinapilte tegema. Sama võtet saab kasutada ruumiliste asjade tegemiseks alusvorme (tühjaklastavad kummi-pallid, kilega kaetud kastid jm) kasutades.

22. augustil saime jälle samas saalis kokku kuuendal koolitusel „Nõelviltilimine II osa”. Jätkasime Maia Orava eestvedamisel nõelviltilimise tehnikas pisimeenete ja ehe valmistamist. Usinad osalejad näitasid peale veebruari koolitust valminud kodutööd. Koolitusel oli ka neid, kes said esmakokkupuute nõelviltilimisega. Päeva lõppedes olime igauks paar asjakest valmis toksinud ja pildistasime valminud tööd.

Hakkame malet mängima!

Sügis on ametlikult ja realselt kätte jõudnud. Kuu lõpus keerame veel kella ja pimedad sügisõhtud ongi käes. Loomulikult on olemas väga erinevaid tegevusi, mida pimedatel õhtudel teha, aga üks huvitav ja meeldiv võimalus on malet mängida. Suure-Jaani vallavalitsuse saalis on seda võimalik teha ka käesoleval aastal.

Alustame 27. oktoobril, oktoobrikuu viimasel kolmapäeval, kell 18. Sel päeval peame plaane ja mängime ühe kiirturniiri. Kõik huvilised on oodatud.

Esimesed malelahingud on sel sügisel aga juba peetud. 18. septembril oli Suure-Jaani Gümnaasiumis neljas vilistlasturniir. Turniiri võitis 7,5 punktiga 9-st võimalikust Aivo Hommik. Teine oli Jüri Siigur ja kolmas Hugo Hommik - võrdselt 7 punktiga.

Kildu kool ootab oma vilistlasi II vilistlasturniirile mängima 23. oktoobril kell 10. Oma osalemissoovist palun teada kas aadressil jyri.hansen@suure-jaani.ee või telefonil 517 9379 hiljemalt 15. oktoobriks. Osalejate arvu eelnev teadmine on korraldajatele ülilooline.

Jüri Hansen
voistluste korraldaja

26. septembril saime kokku Võlli-Kingu talus ja viisime läbi seitsmenda koolituse „Värvid Eesti rahvuskultuuris. Taimedega värvimine”. Koolitusel tutvusime meie looduses leiduvate sobilike värvi andvate taimedega ja nippidega, kuidas erinevaid toone saada. Taimedega värvimine on vana traditsioon, kus tulemus on ette ennustatav, kuid alati kordumatu!

Selle aasta viimane koolitus, järjekorralt kaheksas, toimub novembrikuus. Jätkame „Heinast tooted (II osa)” koolitusega Anu Pindsoo juhendamisel. Valmistame heinast jõuluheiteid ja kinke. Kasutame taime- ja jõuluseadete valmistamisel mesilasvaha, mis on üks uus ja vähekasutatud võte.

Nimetatud projekti raames on 2011. aastal veel kolm koolitust.

Ootame lennukaid konkursiideid ja rohket osavõttu meie põnevatest koolitustest!

Eve Loode

Vastemõisa NÜ esinaine ja projektijuht

FOTO: Eve Loode

OMA-LOOMINGUT

On vaikus vabad
sookailude read
teid katmas kolletund lehed.
Nii tummalt seisavad sääl
kidurad männid
kui mõttesse vajund.
Üks hõige
nii kostus laugaste päält
siis teine
ja kolmaski veel.
Pilk ülesse ja seal
sookurgede parved on teel.
25. 09.2010

Kes ütleb, et karjades
hääletuks jääb
ja et rinnus
vaikides pistab.
Kes ütleb, et mured
mis kõrguvad sääl
su lõhki võivad kista.

Kes ütleb, et merede hääl
on võimas
kui kindel kalju.
Kes ütleb, et pisaraid
mis silmis sul siin
neid ei ole kunagi palju.

Kes ütleb, et lahvand leek
ei põleta tundeid tuhaks.
Et metsad,
mis kohavad veel
ei kesta need hetke või tunde.

Kes ütleb, et laul
mis voolab su suult
ei ole nii mõtetu nali.
Et viis, mille löid
ei tundu nii võimas ja vali.

Kes ütleb, et armastus see
on nii õrn ja eht.
Kes ütleb, et flirtides veel
oled kui puhas ja valge leht.

Kes ütleb, kõik sõnad
mis tummast suust
läind helitusse taeva.
Kes ütleb, et valu on piin
ja et arm viib õnnetava.

Kes ütleb,
miks valetama peab
kui tõde tundub etem.
Kes ütleb,
miks su juures on hea
ja miks ära minnes
kodutee kulgeb rutem.

Ära küsi,
miks kirja said need read
mul vastust sellel pole.
Kui leian,
siis ütlen - sa tea.
Tõe algeid
ise veel otsin.
16.09.2010

Tilk tilga järel
voolab ajajökke
me elu lõputus loos.
Ta ületab kõik
karmid tõkkes
kui oleme vaid sinuga koos.

Piisk väreleb aralt vetepinnal
vool kaasa viib
kaunid hetked.

Elatud elu,
sa hingad täiel rinnal.
Rõõmu tunned
sel ajahetkel.

On lapsed saanud
elult tiivad
neil nüüd on oma lend.
Kaugusse kutse saanud,
ees rajad ja teed -
kuhu küll nad viivad?

Las voolab aeg,
las tiksud kell
laev vaikselt
loksub randa.
Elatud elu
oli karm, kuid hell.
Oleks jõudu,
et seda vaid kanda.
28.09.2010

Elle Todoruk

Eesti Energia
klienditeenindused on
14.-19. oktoobril suletud
Seoses üleminekul uuele infosüsteemile ja teenindustöö ümberkorraldustega on Eesti Energia klienditeenindused üle Eesti ja iseteeninduskeskkond aadressil www.energia.ee 14.-19. oktoobril suletud.

Küsimustega saab sel perioodil pöörduda Eesti Energia klienditelefoni 1545. Palume siiski arvestada, et lahenduse leidmine võib võtta tavapärasest kauem aega. Kiiremat teenindust saab Eesti Energia pakuda enne 14. oktoobrit või taas alates 20. oktoobrist.

Uue infosüsteemi kasutusele võtmine ei mõjuta ei elektrivõrgu ega rikketelefoni 1343 tööd.

Eesti Energia vabandab võimalike ebamugavuste pärast.

HEA METSAOMANIK!

Novembri algusest saavad metsaomanikud esitada toetuse taotlusi metsamajanduslike tööde tegemiseks ja tehnika ostmiseks. Näiteks saab soetada toetusega mootor- ja võsasaagu, istutuslabidaid jne.

Toetust saab tegevustele nagu näiteks noore metsa (valgustus- ja harvendusraie) hooldamine.

Toetatakse ka ulukikahjustuste ennetamiseks võrkade ehitamist jne.

Taotlusi aitavad esitada Sakala Metsaühistu atesteeritud metsanõustajad, kelle poole võite alati pöörduda. Sealhulgas on 15 tundi nõuannet aastas metsaomanikule tasuta!

Metsaühistu poole saate pöörduda telefonil 504 7407 Olavi Udam või e-posti aadressil olavi.udam@eramets.ee

Lisaks loe materjale www.eramets.ee; www.pria.ee

50
Õnnitleme!

**Suure-Jaani
Kihelkond**

Täaksi Põhikool tähistab kooli 135. aastapäeva
23. oktoobril.
Täpsem info kooli kodulehel.

Suure-Jaani raamatukogus

- * Lahmuse Kooli õpilaste käsitöönäitus
- * oodatakse lapsi vaheajal,
25. - 29. oktoobril kell 13
mängima, meisterdama ja lugema.
- * algklassidele ettetellimisel
kirjandusmängulised üritused
Telefon 437 1385

MtÜ Ülde Küla Selts korraldab
küla üldkoosoleku
pühapäeval, 17. oktoobril 2010 kell 16
ja traditsioonilise **Lõikuspeo**
laupäeval, 30. oktoobril 2010 kell 20
Tantsuks mängib ansambel „Kondor“
Pääse 25 krooni

Üürin väikese korteri või toa
Telefon 5395 5989

LUULE MATUSEKORRALDUS
Olen igati abiks matuste korraldamisel.
Viin läbi tseremoonia koos kõne ja flöödimuusikaga.
Valmistan mälestus-laululehed.
Telefon 5190 3436

**Eesti Hõovelliist pakub tööd
TOOTMISOSKONNA ASSISTENDILE**
Töökohustused:

1. Vöotkood-etiketimajanduse haldamine
  2. Tootmistellimuste vormistamine, käsitlemine
  3. Suhtlemine teiste struktuuriüksuste ja vajadusel ka klientidega
- Nõudmised kandidaadile:
1. Arvuti kasutamise oskus
  2. Hea eesti ja inglise keele oskus
  3. Korrektsus ja täpsus, hea suhtlemisoskus
  4. Soov areneda ja õppida

Töökoht asub Suure-Jaanis.
Lisainformatsioon telefonil 5625 2444
Kandideerimiseks saata CV koos soovivaldusega
aadressile info@hoovelliist.ee hiljemalt 18.10.2010

Teeme elektritöid:
elektripaigaldiste ehitus, rikete kõrvaldamine,
elektriprojektid jm.
OÜ Allup Elekter
Telefon 508 9171
e-post: epulla@hotmail.ee

Lemeks Viljandi AS ostab
**kasvava metsa raieõigust, metsakinnistuid ja
metsamaterjali.**
Küsi hinda jyri.tobber@lemeks.ee või 5300 0913

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada pangabussis!

Suure-Jaanis Konsumi kaupluse juures peatub
pangabuss üle nädala reedeti kell **10.00-13.00**

(III ja IV kvartalis: 10. ja 24. septembril, 8. ja 22. oktoobril,
5. ja 19. novembril, 3., 17. ja 31. detsembril)

Tutvu finantsteenuse tingimustega www.swedbank.ee

SALVA
KINDLUSTUS

Annan konsultatsiooni
kõigis kindlustusliikides.
Samas kindlustuslepingute sõlmimine.
Telefonid 433 4186, 5635 6178, Eeri Palu
Viljandi ja Valga esinduse juhataja

**Õnnitleme
lapse sünni puhul!**

Marja ja Madis Liival
sündis tütar **MARIA ELIISE**

Siret Kabanenil ja Allan Taadil
sündis poeg **KEIT MARTEN** Kabanen

Airi Seermanil ja Oleg Vorobjovil
sündis poeg **MARKUS** Vorobjov

Kristi Rohtlal ja Arvi Vendlal
sündis tütar **EMMA-LOVIISA** Vendla

Mälestame

MEETA HINTSALU 17.07.1952 - 01.09.2010

**ÕNNITLEME
SÜNNIPÄEVALAPSI!**

MARTA RAJAMÄE	05.10.1915	95
IIDA REIDLA	08.10.1916	94
VILMA KIBAR	31.10.1916	94
EDVIN KOITLA	05.10.1921	89
VILMA MÜLLER	20.10.1922	88
LEMBIT LAUR	18.10.1923	87
ELFRIEDE VUNGI	22.10.1923	87
HERMILDE KIRSIMÄE	04.10.1924	86
LEHTE KIVIRAND	04.10.1924	86
ÜLO KIVIRAND	23.10.1925	85
LEIDA VARBLANE	31.10.1925	85
VALBO TIKK	06.10.1926	84
HARRI KREEDEMANN	11.10.1926	84
AMANDA OJA	11.10.1926	84
ASTA LOHK	26.10.1926	84
LEILI SOOSAAR	07.10.1927	83
HILDA LUIK	24.10.1927	83
ELSE KÕIVUSTE	28.10.1927	83
ALMA ARUMÄE	06.10.1928	82
LINDA AKENPÄRG	09.10.1928	82
MARIE VAINLEHT	11.10.1928	82
ILSE SOOSAAR	27.10.1928	82
SILVIA GREGOR	12.10.1929	81
LINDA ÄRM	30.10.1929	81
VILMA LANG	31.10.1929	81
ASTA VÄLIS	21.10.1930	80
MARTIN TEEVER	22.10.1930	80
DOLLY TREIMANN	23.10.1930	80
WOLFGANG ERNST BUSCHMANN	04.10.1935	75
ELVI MIIL	17.10.1935	75
SALME VONK	26.10.1935	75
VIRVE LEPIK	10.10.1940	70
HELLE SOOPA	14.10.1940	70
MARIA ALERT	14.10.1940	70
ENN ROSSMANN	23.10.1940	70
LEIDA KÄSPER	26.10.1940	70
ARVI RUUSAKINK	10.10.1945	65
MALL KLAAS	18.10.1945	65
ARNE MIILEN	22.10.1945	65
UUNO ARR	24.10.1945	65
INGA KIVISILD	04.10.1950	60
VELLO PÕDRA	14.10.1950	60
EDA NODAPER	17.10.1950	60
HILLAR KUHI	18.10.1950	60
TÕNU BRAUER	27.10.1950	60
ERVI VALLISTU	28.10.1950	60
LEA RAMJALG	30.10.1950	60
KALLE LOOGUS	06.10.1955	55
ESTER RAUD	31.10.1955	55
ELE KONDEL	31.10.1955	55
JAAN JÜRGENSTEIN	02.10.1960	50
MILVI RAJAMÄE	04.10.1960	50
ARNO RULL	09.10.1960	50
PIRET PAAS	09.10.1960	50
KAAREL SAAR	15.10.1960	50
TIIU ELBING	15.10.1960	50
VALDUR LENK	21.10.1960	50

Reklaamkuulutuse (kuni 250 tähemärki)
hind:
ettevõtjal 150 krooni,
erasisikul 15 krooni.
Avaldame vaid reklaami, mille eest on celneva
kuu viimaseks tööpäevaks tasutud.

Ootame materjale hiljemalt celneva kuu
26. kuupäevaks.
Toimetusel on õigus teksti redigeerida-
lühendada.

Toimetaja
Leili Kuusk 526 9089
Lembitu pst 42, Suure-Jaani
tel 435 5433
leili.kuusk@suure-jaani.ee

Küljendus
Külliky Lohu
5345 3423
kikymina@gmail.com

Trükk
OÜ Vali Press
Pajusi mnt 22, Põltsamaa
tel 775 2491
Vali@estpak.ee

LEOLE

**Suure-Jaani valla leht
ilmub 1 kord kuus**

e-post: leole@suure-jaani.ee http://www.suure-jaani.ee/leole